

Annáll fjármálamarkaða

Október 2002 – október 2003

Október 2002

Hinn 15. október tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,3 prósentna vaxtalækkun. Vaxtalækkunin tók gildi þann 21. október. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 6,8%.

Hinn 21. október var tilkynnt að framkvæmdanefnd um einkavæðingu og Samson eignarhaldsfélag ehf. hefðu náð samkomulagi um kaup Samson ehf. á 45,8% hlutabréfa í Landsbanka Íslands hf. Eftir þessi viðskipti verður eignarhlutur ríkisins í Landsbanka Íslands hf. um 2,5%. Í kjölfar samkomulagsins var ákveðið að halda áfram sölufarli vegna hlutabréfa ríkisins í Búnaðarbanka Íslands hf. Valdir voru tveir hópar fjárfesta til frekari viðræðna.

Hinn 22. október hækkaði matsfyrirtækið Moody's Investors Service lánshæfismat skuldabréfa og bankainnstæðna í erlendri mynt vegna skuldbindinga Íslands í Aaa sem er hæsta einkunn sem gefin er. Ísland hafði áður einkunnina Aa3.

Nóvember 2002

Hinn 5. nóvember var tilkynnt að ráðherranefnd um einkavæðingu hefði ákveðið að gengið yrði til viðræðna við hóp fjárfesta sem samanstóð af Eignarhaldsfélaginu Andvöku, Eignarhaldsfélaginu Samvinnutryggingum, Vátryggingafélagi Íslands hf., Kaupfélagi Skagfirðinga svf., Keri hf. og Samvinnulífeyrissjóðnum auk einnar eða fleiri erlendra fjármálastofnana um kaup á umtalsverðum hlut í Búnaðarbanka Íslands hf. Ákvörðun þessi var byggð á forsendum framkvæmdanefndar um einkavæðingu og mati breska bankans HSBC á þeim gögnum sem borist höfðu frá þeim tveimur aðilum sem nefndin hafði átt í viðræðum við.

Hinn 6. nóvember tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentna vaxtalækkun sem tók gildi 11. nóvember. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 6,3%.

Hinn 12. nóvember hóf Hagstofa Íslands að birta tvær kjarnavísitölur til að mæla undirliggjandi verð-

bólguþróun. Í yfirlýsingu ríkisstjórnar og Seðlabanka Íslands frá 27. mars 2001 um verðbólguþróun og breytta gengisstefnu var gert ráð fyrir því að þess yrði farið á leit við Hagstofu Íslands að hún reiknaði eina eða fleiri vísitölur sem nota mætti til að meta undirliggjandi verðlagsþróun eins og nánar yrði samið um á milli Hagstofunnar og Seðlabankans. Kjarnavísitölur 1 og 2 eru afrakstur þeirrar vinnu. Báðar eru byggðar á sama grunni og vísitala neysluverðs en hin fyrri undanskilur verð grænmetis, ávaxta, búvöru og bensíns og hin síðari til viðbótar verð opinberrar þjónustu.

Hinn 18. nóvember tilkynnti matsfyrirtækið Standard & Poor's að það hefði breytt horfum um lánshæfi Íslands úr neikvæðum í stöðugar. Um leið staðfesti fyrirtækið lánshæfiseinkunnir Íslands, bæði einkunnina AA+/A-1+ fyrir lán í íslenskum krónum og A+/A-1+ fyrir lán í erlendri mynt. Helstu ástæður fyrir breyttu mati voru bætt ytri staða íslenska þjóðarbúsins, árangur sem náðst hafði í sölu ríkisbankanna og áframhaldandi góð afkoma bankanna að afloknu skeiði sem einkenndist af útlánþenslu.

Desember 2002

Hinn 10. desember var tilkynnt að sænska fjármálaeftirlitið hefði veitt samþykki sitt fyrir yfirtöku Kaupþings banka hf. á JP Nordiska bankanum í Stokkhólmi. Þar með var yfirtöku Kaupþings banka á JP Nordiska lokið.

Hinn 12. desember tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentna vaxtalækkun sem tók gildi 17. og 21. desember. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 5,8%.

Janúar 2003

Hinn 3. janúar undirrituðu viðskiptaráðherra og fjármálaráðherra samning f.h. íslenska ríkisins við Samson eignarhaldsfélag ehf. um kaup Samson á 45,8% hlutabréfa ríkisins í Landsbanka Íslands hf.

Hinn 6. janúar sagði Kauphöll Íslands upp aðildarsamningi Fjárverndar-Verðbréfa hf. að Kauphöllinni. Uppsögnin tók gildi 7. janúar 2003. Ástæða uppsagnarinnar var viðvarandi vanefndir á greiðslu aðildargjalda.

Hinn 16. janúar undirrituðu viðskiptaráðherra og fjármálaráðherra samning f.h. íslenska ríkisins við Eglu hf., Vátryggingafélag Íslands hf., Samvinnulífeyrissjóðinn og Eignarhaldsfélagið Samvinnuþryggingar um kaup þeirra síðarnefndu á 45,8% hluta ríkisins í Búnaðarbanka Íslands hf. Egla er hlutafélag í eigu þýska bankans Hauck & Aufhäuser Privatbankiers KGaA, Kers hf. og Vátryggingafélags Íslands hf.

Febrúar 2003

Hinn 4. febrúar staðfesti Fjármálaeftirlitið að Samson eignarhaldsfélag ehf. væri hæft til að fara með virkan eignarhlut í Landsbanka Íslands hf.

Hinn 4. febrúar staðfesti alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investors Service A3 / Prime 2 / C lánsþæfismat á Landsbanka Íslands hf.

Hinn 6. febrúar hóf Seðlabanki Íslands að kaupa 1,5 milljónir Bandaríkjadala hvern virkan dag á innlendum millibankamarkaði í stað þriggja daga í viku áður.

Hinn 7. febrúar var tilkynnt að Kaupþing banki hf. hefði fest kaup á fjármálaþyrtingu í London, BMY Corporate Finance Limited, en nafni félagsins var breytt í Kaupþing Limited. Félagið hefur leyfi breska fjármálaeftirlitsins (FSA) til fyrirtækjapjónustu.

Hinn 10. febrúar tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,5 prósentna vaxtalækkun sem tók gildi 11. og 18. febrúar. Eftir lækkunina voru stýrivextir bankans 5,3%.

Hinn 12. febrúar var tilkynnt að breska fjármálaeftirlitið (FSA) hefði samþykkt breytingu á yfirráðum Heritable Bank Limited sem stafaði af kaupum Samson eignarhaldsfélags ehf. á 45,8% hlut í Landsbanka Íslands hf. FSA staðfesti þar með kaup Samson eignarhaldsfélags ehf. á Landsbanka Íslands hf. að því leyti sem snýr að starfsemi Landsbankans í Bretlandi.

Hinn 25. febrúar lauk sölu ríkissjóðs á 2,5% hlutafjár í Landsbanka Íslands. Eignarhlutur ríkissjóðs í Landsbankanum er enginn eftir þessa sölu.

Hinn 28. febrúar tilkynnti Seðlabanki Íslands um breytingu á bindiskyldu lánastofnana í Seðlabanka Íslands. Hinn 21. mars verða bindihlutföll, þ.e. hlutföll innlánsbindingar lánastofnana, sem voru 1,5% og 4%, lækkuð í 1% og 3%. Frá 1. apríl er svigrúm lánastofnana til að nýta bundið fé til tryggingar fyrir uppgjöri í greiðslukerfum takmarkað við helming umsaminnar tryggingarfjárhæðar. Þessi takmörkun er til þess ætluð að tryggja að lánastofnanir hafi svigrúm á bindireikningi til að mæta sveiflum í lausafjárstöðu.

Mars 2003

Hinn 7. mars lauk sölu ríkissjóðs á 9,11% hlutafjár í Búnaðarbanka Íslands hf. Eignarhlutur ríkissjóðs í Búnaðarbankanum hf. er enginn eftir þessa sölu.

Hinn 18. mars staðfesti Fjármálaeftirlitið hæfi Eglu hf., Eignarhaldsfélagsins Samvinnuþrygginga hf., Samvinnulífeyrissjóðsins og Vátryggingafélags Íslands hf. til að fara með virkan eignarhlut í Búnaðarbanka Íslands hf.

Hinn 27. mars var tilkynnt að stjórn Kaupþings banka hf. og bankaráð Búnaðarbanka Íslands hf. hefðu ákveðið að hefja formlegar viðræður um samvinnu eða sameiningu bankanna.

Hinn 31. mars staðfesti alþjóðlega matsfyrirtækið Fitch Ratings lánsþæfiseinkunnir Íslands, AA- fyrir langtímaskuldbindingar í erlendri mynt, AAA fyrir langtímaskuldbindingar í íslenskum krónum og F1+ fyrir skammtímaskuldbindingar í erlendri mynt. Horfunum á mati langtímaskuldbindinga var breytt úr neikvæðum í stöðugar. Helstu ástæður fyrir breyttu mati eru styrkur íslenska hagkerfisins og hröð aðlögun þjóðarbúsins í átt til jafnvægis. Að mati Fitch er erlend skuldastaða helsta hindrunin fyrir bættu lánsþæfismati.

Apríl 2003

Hinn 8. apríl tilkynnti alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investors Service að lánsþæfismat Íslandsbanka hf. hefði verið hækkað. Langtímaeinkunn bankans var hækkuð úr A2 í A1, einkunn vegna vikiðandi lána úr A3 í A2 og einkunn vegna fjárhagslegs styrkleika úr C+ í B-. Einnig var skammtímaeinkunnin P-1 staðfest.

Hinn 10. apríl tilkynnti alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investors Service að skammtímaeinkunn

Búnaðarbanka Íslands hf. hefði verið hækkuð úr P-2 í P-1. Langtímaeinkunn bankans var staðfest og er A3 og fjárhagslegur styrkleiki er C.

Hinn 10. apríl tilkynnti alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's Investors Service hækkun á lánshæfiseinkun Landsbanka Íslands hf. til skamms tíma úr P-2 í P-1. Jafnframt var staðfest lánshæfismatseinkunn A-3 til langs tíma.

Hinn 14. apríl var tilkynnt að bankaráð Búnaðarbanka Íslands hf. og stjórn Kaupþings banka hf. hefðu samþykkt að leggja til við hluthafafundi bankanna að þeir yrðu sameinaðir. Fyrirhugað heiti hins nýja sameinaða banka er Kaupþing Búnaðarbanki hf.

Hinn 28. apríl var tilkynnt að Búnaðarbanki Íslands hf. hefði gengið frá samkomulagi um sölu á starfsemi sinni í Lúxemborg. Kaupandinn er Landsbanki Íslands hf. Samkomulagið er háð fyrirvara um að samruni Búnaðarbanka Íslands hf. og Kaupþings banka hf. verði að veruleika eigi síðar en 1. júní 2003.

Mái 2003

Hinn 8. maí sendi Íslandsbanki hf. Fjármálaeftirlitinu tilkynningu þess efnis að bankinn hygðist opna útibú í Lúxemborg.

Hinn 22. maí var tilkynnt að Búnaðarbanki Íslands hf. og Landsbanki Íslands hf. hefðu skrifað undir endanlegan samning um eigendaskipti að Bunadarbanki International S.A. í Lúxemborg.

Hinn 26. maí lauk undirbúningi formlegrar samningar Búnaðarbanka Íslands hf. og Kaupþings banka hf. eftir að hluthafar bankanna höfðu samþykkt samrunann. Daginn eftir tilkynnti Fjármálaeftirlitið, með vísan til laga, að stofnunin samþykkti samruna fyrirtækjanna.

Júní 2003

Hinn 11. júní 2003 undirrituðu bankastjórar seðlabanka Danmerkur, Finnlands, Íslands, Noregs og Svíþjóðar samkomulag (e. Memorandum of Understanding) um viðbrögð við fjármálaáfallum. Samkomulagið á við þegar alvarleg vandamál stöðja að banka með höfuðstöðvar í einu Norðurlandanna og jafnframt með starfsstöð í öðru norrænu ríki.

Hinn 19. júní skýrði matsfyrirtækið Standard & Poor's frá því að það staðfesti allar lánshæfis-

einkunnir Íslands, þar með taldar einkunnir AA+/A-1+ fyrir lán í íslenskum krónum og A+/A-1+ fyrir lán í erlendri mynt. Fyrirtækið telur horfur um lánshæfiseinkunnir vera stöðugar.

Júlí 2003

Hinn 4. júlí tók gildi endurskoðuð gengisskráningargvog krónunnar í ljósi utanríkisviðskipta ársins 2002 (sjá meðfylgjandi töflu).

Ný gengisskráningargvog 2003 (%)

Byggt á viðskiptum 2002

Land	Mynt	Út- flut- ingsvog	Inn- flut- ingsvog	Gengis- skráning- arvog	Breyting frá fyrri vog
Bandaríkin	USD	22,17	27,29	24,73	-0,10
Bretland	GBP	14,10	10,59	12,35	-0,43
Kanada	CAD	1,33	0,84	1,09	-0,14
Danmörk	DKK	7,56	8,93	8,24	0,08
Noregur	NOK	6,04	6,78	6,41	-0,37
Svíþjóð	SEK	1,71	5,12	3,42	-0,06
Sviss	CHF	1,51	0,91	1,21	-0,80
Evrusvæði	EUR	42,38	35,76	39,07	1,99
Japan	JPY	3,20	3,78	3,48	-0,17
Alls		100,00	100,00	100,00	0,00
Norður-Ameríka		23,50	28,13	25,82	-0,24
Evrópa		73,30	68,09	70,70	0,41
Evrópusambandið ..		65,75	60,40	63,08	1,58
Japan		3,20	3,78	3,48	-0,17

Hinn 16. júlí tilkynnti Kauphöll Íslands breytta aðferð við val á skráðum félögum í úrvalsvisitöluna. Hinn 10. mars 2004 verður í fyrsta sinn kynnt val hlutafélaga í úrvalsvisitöluna samkvæmt nýrri aðferð og mun sú visitölusamsetning gilda frá 1. apríl 2004 til 30. júní 2004. Helstu breytingar frá núverandi aðferð eru:

- skilyrði er sett um hámarks verðbil
- markaðsvirði félaga er leiðrétt fyrir floti
- félögum sem valin eru í visitöluna verður gert að birta fréttir samtímis á íslensku og ensku

Tilgangur breytingarinnar er að stuðla að auknum seljanleika hlutabréfa.

Ágúst 2003

Hinn 26. ágúst var tilkynnt að Fjárfestingarfélagið Straumur hf. hefði gert samning um kaup á um 34,72% í Framtaki Fjárfestingarbanka hf. en eignarhlutur félagsins var fyrir samninginn 57,08%.

Hinn 28. ágúst var tilkynnt að bankaráð Landsbanka Íslands hf. hefði staðfest hækkun hlutafjár bankans um 344.518.275 kr. vegna kaupa bankans á hlutafé í Fjárfestingarfélaginu Straumi hf. Jafnframt hefði bankaráð Landsbankans ákveðið að hækka hlutafé bankans um 309.778.103 kr. til viðbótar. Eftir framangreindar breytingar er hlutafé Landsbankans samtals að nafnverði kr. 7.500.000.000.

September 2003

Hinn 9. september var tilkynnt að Kaupþing Búnaðarbanki hf. hefði keypt Tyren Holding AS, norskt eignastýringar fyrirtæki sem sérhæfir sig í sjóðastýringu. Eftir kaupin er Kaupþing Búnaðarbanki hf. með starfsemi á öllum Norðurlöndunum.

Hinn 18. september var tilkynnt að Íslandsbanki hf. hefði samið um kaup á samtals 33% hlut í Sjóvá-Almennum tryggingum hf. Bankinn hefði jafnframt óskað eftir heimild Fjármálaeftirlitsins til að eiga virkan eignarhlut í félaginu skv. lögum nr. 60/1994.

Október 2003

Hinn 3. október samþykkti hluthafafundur Íslandsbanka hf. heimild til bankaráðs Íslandsbanka til að auka hlutafé í félaginu um allt að 1.500.000.000 hluti með áskrift nýrra hluta. Hluti heimildarinnar var nýttur þann 6. október 2003 og var hlutafé félagsins hækkað um 500.000.000 hluti. Eftir aukninguna nam heildarhlutafé félagsins 9.500.000.000 hlutum en var áður 9.000.000.000 hlutir.

Hinn 7. október samdi Landsbanki Íslands hf. um kaup á hluta af Landsafli hf. og jók með því hlut sinn úr 25,5% í 74,5%.

Hinn 10. október féllu ríkisbréf RIKB 03 1010 í gjalddaga. Áætluð fjárhæð var um 11 ma.kr.

Hinn 15. október keypti Landsbanki Íslands hf. 25,5% hlut í Landsafli hf. og hafði bankinn þar með aukið hlut sinn í 100%.

Hinn 16. október var tilkynnt að hluthafafundur sænska fjárfestingarfélagsins Havsfrun AB hefði

veitt samþykki fyrir sölu á hlutum í finnska fjárfestingarfélaginu Norvestia Oyj til Kaupþings Búnaðarbanka hf. Þar með var fyrirvara þeim sem hvíldi á kaupunum aflétt.

Hinn 20. október var tilkynnt að Fjárfestingarfélagið Straumur hf. hefði eignast 99,3% hlutafjár í Framtaki fjárfestingarbanka hf.

Hinn 20. október var tilkynnt að Fjárfestingarfélagið Straumur hf. hefði lagt fram umsókn til Fjármálaeftirlitsins um starfsleyfi sem fjárfestingarbanki samkvæmt 3. tl. 1. mgr. 4. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Hinn 20. október var tilkynnt að stjórnir Fjárfestingarfélagsins Straums hf. og Brúar fjárfestinga hf. hefðu skrifað undir áætlun um samruna félaganna tveggja. Samkvæmt þeirri áætlun miðast samruninn við 1. júlí 2003.

Hinn 20. október tilkynnti Seðlabanki Íslands um breytingu á stórgreiðslumörkum og starfrækslutíma stórgreiðslukerfis síns. Bankastjórn Seðlabanka Íslands setti nýjar reglur um greiðslukerfi, annars vegar reglur um starfsemi jöfnunarkerfa og hins vegar um stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands. Reglurnar koma í stað reglna nr. 951 frá 29. desember 2000 um aðgang að uppgjörseikningum í Seðlabanka Íslands og taka gildi 1. nóvember 2003.

Breytingin á stórgreiðslumörkum er eftirfarandi: Lágmarksfjárhæð greiðslufyrirmæla sem afgreidd eru í stórgreiðslukerfi Seðlabankans verður lækkuð úr 25 milljónum króna í 10 milljónir króna. Fyrirmæli um greiðslur sem eru 10 milljónir króna eða hærri verða því afgreidd í stórgreiðslukerfinu. Fyrirmæli um greiðslur allt að 10 milljónum króna verða afgreidd í jöfnunarkerfinu. Þó verða öll greiðslufyrirmæli vegna uppgjörs í jöfnunarkerfinu og uppgjörs verðbréfavíðskipta afgreidd í stórgreiðslukerfinu án tillits til fjárhæðar.

Breytingin á starfrækslutíma stórgreiðslukerfisins er eftirfarandi: Almennur starfrækslutími stórgreiðslukerfisins, sem verið hefur frá kl. 8:45 til kl. 18:00 á almennum bankadögum, styttest og verður frá kl. 9:00 til kl. 17:00 á almennum bankadögum. Frá kl. 8:45 til kl. 9:00 verður kerfið þó opið fyrir greiðslufyrirmæli vegna uppgjörs verðbréfavíðskipta. Þá verður kerfið opið frá kl. 17:00 til kl. 17:30 fyrir innbyrðis uppgjör banka.